

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izdati: četrtek in velja s poštno vredn. in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 8 K, pol leta 4 K in za šest let 24 K. — Naročnina za Nemčijo 8 K, za druge Evropejske države 10 K. — Naročnina se pošilja na: Upravišče „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odgovora. — Učje „Kotliškoga tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 16 vln. — Uredništvo: Korotna cesta št. 5. — Odpovedi se ne vrata. — Upravišče: Korotna cesta št. 5, sprejema naročnine, listne in reklamacije. — Za vstavljanje oglaševanja primeren popust. V oddelku „Mala znamenja“ stane beseda 10 vln. — Inscenariji se sprejemajo do točka spoldne. — Nepravilne reklamacije se pošiljajo prave.

„Da“ ali „ne.“

Odgovor antante na protipredloga Nemčije je zelo osoren. Antanta poziva Nemce, naj odgovorijo na pogoje kratko z „da“ ali z „ne“. Za odgo-

vor imajo Nemci časa samo pet dni, t. j. do 21. januarja.

Nemci morajo graditi Francozom porušene kraje.

Trdo in hudo prijemajo antanta Nemce. Okoli 50 000 Nemcev mora v Severni Franciji graditi hiše, ceste in železnice, ki jih je porušila nemška

vojska. Oboli Nemci morajo trdo delati pod nadzorstvom Francozov in Angležev. Nad lenimi Nemci pada francoski in angleški korobač.

Nemci se zopet pobijajo med seboj.

Na Dunaju je prišlo dne 15. januarja do krvavih puščnih bojev. Takozvani komunisti (boljševiki) so priredili velik shod in obhodo po mestu. Zahtevali so, naj se njih zapre voditelje izpusti.

Napadli so stražnico pri policijskem ravnanstvu. Straža je oddala več streliv. Mrtvih je bilo okoli 10, ranjenih pa okoli 70 oseb.

Hočemo značajev!

Poročali smo že v našem listu na kratko, da se je v Ljubljani ustanovila v začetku tega meseca nova nepotrebnost politična stranka pod imenom „Kmetška Jugoslovanska stranka“, ki je nekakšna podružnica JDS. Vključ temu, da „demokratje“ to stranko silno hvalijo in priporočajo, pa bi je na drugi strani radi zatijali, kakor je to storil „Mariborski delavec“ v svoji 182. številki z dne 18. januarja, kjer pravi: „Ne poznamo ustanoviteljev te stranke“. To je morda povedano neresnoma, kajti med imeni izvršilnega odbora nove stranke beremo v veliki večini imena dosedanjih liberalnih veljakov po državi, ki morajo tudi „Mariborskemu delavcu“ biti dobre znani.

Vključ temu torej, da „Mariborski delavec“ ne pozna ustanoviteljev te nove stranke, vendar ji že mnoge uspeha in blagoslova pri njenem delu, ki naj obstoji v tem, da bo izpodirala dosedanje „Slovensko Kmetško zvezo“. Navedeni list namreč piše: „Ako hoče nova stranka dobro slovenskemu kmetu in jugoslovanskemu narodu, naj začne svoje delo tamkaj, kamor dosedaj organizacija JDS še ni segla. Ako bo nova stranka širila svoj list, ki ga hoče izdajati, tamkaj, kjer je gospodval sedaj „Demoljub“ ali „Slovenski Gospodar“, bo njeno delo uspešno in hvalevredno. Ako bomo videli, da je zastavila nova stranka svoje dele v teh smereh, je bo lahko brez predavka pozdravil slovenski kmet in je bomo tudi mi priporočili itd.“

Mi pa tudine ravno nasprotujemo: Kakor JDS stranka do sedaj ni segla in nikoli ne bo mogla razširiti svojega delokroga med širše kmečke plasti (te je namreč tisti delokrog, kamor dosedaj po trditvi „Mariborskega delavca“ JDS še ni segla, ker ta stranka kot meščanska in kapitalistična naravnost po bistvu nasprotuje kmečkim zahtevam), ravnotako tudi nova „Kmetška stranka“ med pravim kmetским ljudstvom ne bo našla svojih pristašev. In ako al bo nova stranka stavila naloge, da s svojim listom, ki ga namerava izdajati, izpodrine „Slovenskega Gospodarja“, ali „Demoljuba“, bo to njeno delo nele ne-hvalevredno, temveč popolnoma brezuspešno.

Mogoče je, da se bo tupatam agitatorjem nove stranke posrečilo, pripraviti katerega naših pristašev k odpadu, toda splošno lahko trdimo: naši pristaši so močje kremenitega značaja, ki jih ne bo „spreobrnila“ nobena agitacija in nobena obljuba. „Slov. Kmetška Zveza“ se je in se bo vedno bojevala za splošno kmetške koristi brez ozira na levo in desno. Kdor pa išče v stranki samo osebnih koristi, in mu ni merodajen uspeh in procvit celote, tak pa itak ni prav član naše stranke.

Raditega pozivamo naše vrste pristati, da ostanete zvesti in značajni sebejevniki v vrsti „Slovenske Kmečke Zveze“. Ako pa ta ali oni nima v duhu svojega srca trdnega prepričanja, da je kmečanski, gospodarski in politični program „Slov. Kmečke Zveze“ najboljši za vsestranski napredek slovenskega naroda, ta lahko mirnim potom zapusti naše vrste, ne da bi mu kdo kdaj očital. Kajti ljubše nam je ste kremenitih značajev, kakor pa tisoč emuljivcev, ki ob vsaki priliki menjujejo svoje mišljenja. Mi hočemo značajev!

LISTEK.

V polkovnikovem vozu.

(Januš Gelec)

Končal sem že pred nekaj meseci „Vojne spomine“ v prepričanju, da sem zaspal povedal in razstrelil slovenski javnosti vse, kar sem doživel ter pretrpel na dolgovratnih vojaških pohodih umirkih in zmagah po galitskih poljanah karavatskih jarkih in grebenih, rodni Ogrski in našim krajem podobni Bukovini. Zato sem se ti spomni truden, g rja in krvi v moji duši, se nekako porogabili ter razblinili, da bi še skore pozabljali vojaka je ta, ako bi me ne pikal revmatizem in me ne bi vpraševali rojaki in soborci:

„K ko pa kaj s teboj?“

Pobegnil je pred dobrim mesecem iz voškega čelušiva narednik mojega polka, Gazl so pa klicali pri regimentu me poiskal, obiskal prav tu v moji rojstni grabi. Spoznal sem ga takoj, segla si sva v roke, Gazl mi pogledal z nasmehom, nje gove pozdravne besede so bile vprašane:

„Gospod, se še li spominjate, kako smo z oberstom H. v Badogoru?“

Kot bi odgnil zastor izpred zabitega časa, zivil se mi je v duhu dogodilaj, ki mi je zagal trenutno v spomin občutek otupelih udov, gorčice, g maledih mravljincev.

Ta moj po useni prisiljeni izet v obsestvi družbi odvil je večkrat porogljivi krehot onih vojaških gospodov, ki nosijo zlatonite ovratlake.

Gospod oberst je kramal pogoste s celo historijo na moj račun v dražbi vojaških dostojanstvenikov, ki na bojiščih le male vidije, a še manj doživijo.

Ne da bi demaneval kde od čitateljev, da sem petajil doživljaj našoč, objavljajoč ga sedaj po Gazli podrežano prisiljen. Ne, skril se mi je bil nekje v torbi spominev, dokler mi ga ni razkrinkal ter pokazal narednik Gazl. Povedal sem spet nekaj z bojišča brez vsake primere olepljave in lasne hvale.

Tekom onih znanih, velikih ruskih navalov v januarju leta 1916 na črti Raracz—Tepereutz, ki tverli vrata do Černovic, se nam poslati od zgoraj z polka pešenski korobač, obersta H., ki bi naj sledil z vso predstojniško strogostjo rase ki jih je preiel regiment v neprestanih protinapadih pri Raraczah.

Rusi so odnehali po 20 dneh, naš prerelni polk so premeštili v noči iz Raracz v že v „St. G. spoderne“ dovolj epizno vas Tepereutz. Gosp oberst ne je odposlal pred vodhom regimenta v odkazano nam zelo da poščem polkovnemu štabu dostojne bivališče.

Pri vseh 12 prejšnjih predstojniških je bival navadno štab pod jedno ter skupno streho. Tri-

ajsti, „H.“ pa se je smatral kot pokovnega koga, zahteval je za sebe lastno streho, da bi se lahko odpočil v miru od brezdelja in vojne lazebe.

V napregledno razsežni vasi je bilo dovolj hiš in bajt, da nisem bil v stiski, kam pod streho z naimi ter zlatovratim valpetom. Polkovnik se je pripeljal v soto pred polkom na voza s svojim pribočnikom. Videl sem ga takoj v značajno hišo njemu samemu v atlan in odpočitek.

M drugi zamljani, katere nas je šlele močivo med gospode štaba, smo pa zierli v skupno kočuro v graci pod oberstovim prenočiščem.

Razielil sem svoje nase po topli bakovinski peči; pa me še pokliče telefonično naš polkovnik, da moram k njemu na breg Znot. I sem se a peči v prepričanju: stari me ne vabi na čaj — ampak stal bodem liki sveča ravno na oltarju pri raportu in bogtna radi česa.

Potresel me je zimski mrz, ko sem porival od peči ravno kar ogrete ude navkreber, kjer je nekdo svetil krog oberstovega nočišča. Strahar, ki je čoval vas dohode do hiše z nabito puško ter nasajenim bajonetom, mi je pošepnil, da ne čaka g oberst za hišo z električno svetilko v roki. Pa sem stopil za hram, tlesnil s petami ter se javil gospodu.

Gospod H. me je pogledal škiljavo, da je videl krog tihnih voglov, me preiel za roko, vdašč me proti steni.